

її відповідно до власних потреб та інтересів. Інформація (сама по собі) таким потенціалом не володіє.

Але незалежно від того, де і як існує інформація, вона завжди має статус *цінності*. Особливо це відчувається у сучасному соціумі, буття якого не можна уявити без могутніх потоків інформації; технологій її продукування, обробки, зберігання та передачі; різноманітних технічних приладів; каналів зв'язку, підготовки відповідних фахівців. Вживання терміну «інформаційне суспільство» стало нормою у популярній та спеціальній літературі, хоча такої характеристики заслуговує нині обмежене число країн.

Інна ГРОД

*Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
grodin@fizmat.tnpu.edu.ua*

Любов ШЕВЧИК

*Кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
shevchyklubov45@gmail.com*

ОКРЕМІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ MOODLE

На сьогодні всі заклади освіти мають власні освітні системи і практикують курси для всіх форм навчання. Тому однією з головних вимог до викладача є вміння ефективно працювати з електронною системою навчання і з електронно-навчальним курсом на етапі його створення і експлуатації в електронному середовищі вузу, яке будується на базі популярної платформи LMS Moodle.

Створення і використання електронного курсу є трудомістким процесом, який може бути оптимізований, якщо керуватися деякими правилами і користуватися конкретними функціями та надбудовами Moodle, які далеко не завжди є очевидними для користувача. Тому розглянемо ті можливості цієї системи, які дозволяють значно зменшити затрати праці користувача на різних етапах роботи з курсом.

Одним з найважливіших елементів системи Moodle є тест, тому що його застосування дозволяє звільнити користувача безпосередньо від процесу перевірки завдань, які виконують студенти. Варто зауважити, що наповнення даних елементів питаннями може зайняти величезну кількість часу, якщо виконувати те, що пропонує система після додавання елемента *Тест* як у вікні редактора тесту, так і у вікні редактора питання. Значний набір налагоджень модуля для організації тестового контролю, дозволяє використовувати тестову форму контролю знань з різноманітною навчальною метою [1]. Це буде довгим шляхом. Для того, щоб його скоротити, є можливість використовувати надбудови Moodle. Роботу по створенню тестів краще почати із наповнення *Банку питань*, створюючи певну категорію питань. І лише тоді вносити питання безпосередньо в *Тест* в режимі редагування шляхом додавання їх з *Банку питань*. Створені категорії дозволяють використовувати одне і те ж питання в іншому тесті або в іншому елементі курсу. У випадку, коли додавання нових питань відбувається через редактор питань і опцію *Плюс нове питання*, є ймовірність того, що додане питання попаде в ту категорію по замовчуванню, із якої його неможливо буде додати в інший елемент. Існують дві доступні категорії по замовчуванню: перша категорія для збереження всіх питань по курсу, яка співпадає з назвою курсу; друга категорія для збереження питань тесту, яка співпадає з назвою тесту. Відмінність між цими двома категоріями полягає в тому, що питання першої категорії можуть бути використані в рамках любого елемента курсу, а питання другої категорії будуть доступні лише в конкретному тесті. В будь-якому випадку розміщувати питання в ці категорії не дуже зручно. При необхідності повторного використання треба буде довго шукати потрібний елемент, якщо він попав в першу категорію, і його неможливо буде використати – якщо в другу. Потрібне питання потрібно буде заносити в *Банк питань* ще раз.

Зауважимо, що для створення питання доводиться в редакторі вибраного типу заповнювати кожне поле необхідною інформацією, яка зазвичай набирається у вордівському документі, а тоді ще додатково витрачається час на збереження кожного питання і оновлення сторінок. Така робота виправдана, якщо тест містить невелику кількість питань. В іншому випадку краще створювати тест в текстовому редакторі, дотримуючись деяких правил, які полягають у вимогах оформлення питань і в збереженні файлів з розширенням *txt* по типу звичайного тексту. В залежності від того, як будуть оформлені питання в документі, можна створити *txt*-файли з питаннями у форматах AIKEN і GIFT, які потім

можна легко імпортувати у Moodle. Для цього потрібно в блоці *Надбудови* вибрати *Банк питань* і далі – *Імпорт*. У вікні, яке відкриється, вибрати формат файлу, який завантажується, і прикріпити файл, перетягнувши його в пунктирну область або використавши кнопку *Виберіть файл*. Дії підтвердити кнопкою *Імпорт*.

Якщо планується наповнювати тест питаннями *Множинний вибір*, де передбачається одна відповідь, тоді для економії часу можна створювати файл формату AIKEN, тому що вимоги для набору питань і відповідей до них є зрозумілими. Варіанти відповідей нумеруються латинськими буквами з крапкою або комою. Нумерацію можна робити вручну або автоматичну. Нище вказують номер правильної відповіді.

Якщо від студентів вимагається виконати тільки певну письмову роботу без малюнків і креслень, то в елементі *Завдання* потрібно вбрати опцію *Відповідь у вигляді тексту* в надбудові *Тип представлення відповідей*. Ця надбудова дозволяє застосувати опцію швидкого оцінювання, коли на одній сторінці видно всі представлені роботи і оцінку можна поставити в спеціальне поле. Це дозволить викладачу сконцентруватися безпосередньо на перевірці і не робити лишні кроки. Надбудову *Відповідь у вигляді файлу* краще не застосовувати взагалі. Якщо ж потрібно переглянути роботу студента у вигляді файлу, то краще запропонувати йому розміщувати в *Завданні* посилання на файл, який знаходиться в хмарному сховищі даних. Зауважимо про важливість застосування точних і коротких формулювань до завдань, які призначені для обов'язкового виконання, де грамотно і зрозуміло мають бути прописані вимоги з врахуванням об'єму робіт, які потрібно виконати, і критерієм оцінки. Це позбавить викладача давати пояснення в чаті курсу, відповідаючи на питання студентів, які або не зрозуміли інформацію, або просто її пропустили.

Блок *Індикатор виконання* корисний для викладача за трьома причинами. Він економить час на пояснення студентам того, що вони повинні робити в курсі. Підключені до даного блоку завдання, які треба виконати, відображаються у вигляді шкали, що дає можливість студентам бачити те, що вони зробили, і те, що ще залишилося виконати. Даний блок допомагає в процесі оцінювання робіт студентів, надаючи викладачу трьохколірну картину діяльності: червоний – невиконане завдання, зелене – виконане, жовте – в очікуванні на перевірку. І останнє, він полегшує процедуру виставлення оцінок. Не потрібно заходити в меню *Оцінки* і переглядати результати конкретного студента. *Індикатор виконання* можна розмістити на головній сторінці електронного курсу, вибравши в режимі

редагування меню *Додати блок*, в надбудові якого можна навіть поміняти назву. Обмежувати доступ до елементів і ресурсів в часі не є доцільним, тому що студенти не виконують завдання у вказані строки і виникає необхідність знімати ці надбудови в кожному елементі, який їх використовує.

Система Moodle є одною із найпоширеніших технологій в навчанні онлайн. Проблема визначення, наскільки успішний та якісний навчальний процес, не має однозначного вирішення. Оцінити якість здійснення навчання можна тільки комплексними засобами, розраховавши основні статистичні параметри на основі даних про успішність студентів [2]. Інтерфейс системи зрозумілий, проте витрачається багато часу на створення потрібних засобів, тому варто вивчати і застосовувати додаткові можливості Moodle.

ЛІТЕРАТУРА

1. Габрусєв В.Ю., Терещук Г.В. Система управління навчальними ресурсами MOODLE. Друк. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка. 2011, 60 с.
2. Грод І.М., Шевчик Л.О. Проблема оцінювання якості здійснення навчального процесу / Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції «Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід», 13-14 травня 2022 року. М. Тернопіль, с. 264-267.

Олександр БАКУМЕНКО

*Здобувач третього освітнього-наукового рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди
Харків, Україна*

АКСІОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Філософська рефлексія наративів сучасного постіндустріального суспільства від техно-ейфорії до техно-утопії, водночас передбачає імплікації технічної творчості у широкому проблемному полі цих наративів не тільки в гносеологічному, але й в аксіологічному вимірах. Зауважу, що проблема взаємозв'язку людини і техніки належить до однієї із вічних у філософії. Техніка, демонструючи протягом століть культурне та цивілізаційне зростання людства, постійно перебуває під пильним суспільним наглядом. Сучасна людина вже мало співвідносить себе з Природою, Космосом, Богом, вона починає повністю попадати під вплив техніки, технічності та технологічності. Людина, як «недостатня істота» (А. Гелен), створюючи штучне гніздечко, створила так звану штучну